

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

în cauza civilă

Alla Burlaca împotriva Annei Statnaia, Olgăi Popova și lui Alexandr Lunga

(constatarea nulității actului juridic și
încasarea prejudiciului moral și material)

împotriva deciziei din 16 martie 2023 a Curții de Apel Bălți

Dosarul nr. 2ra-900/23

NR. PIGD 2-22167239-01-2ra-23072024

Recursul nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 432 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023). Dezacordul recurenteii cu decizia contestată nu constituie temei de casare a acesteia.

Judecătoria Edineț, sediul Central (jud. Gh. Bîrsan)
Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, I. Grosu, A. Ciobanu)

17 septembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de Alla Burlaca, reprezentată de avocatul Vasile Istratii,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Oxana Parfeni, *Președinte*,

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 6 decembrie 2019, Alla Burlaca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Annei Statnaia, Olgăi Popova și lui Alexandr Lunga cu privire la constatarea nulității actului juridic și încasarea prejudiciului moral și material.

2. În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că a locuit împreună cu mama sa, Maria Burlaca, și cu fiica sa, Anna, în or. Briceni, str. Ștefan cel Mare nr. 6, ap. 13.

3. Reclamanta a menționat că, în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit, a fost nevoită să plece la muncă peste hotarele Republicii Moldova, și anume în Federația Rusă. În perioada aflării sale peste hotare, la începutul anului 2014, fiica sa, Anna Statnaia (după înregistrarea căsătoriei), a depus o cerere privind declararea ei ca persoană decedată. Prin hotărârea Judecătoriei Briceni din 4 februarie 2014, cererea a fost admisă, iar reclamanta, Alla Vasilii Burlaca, a fost declarată decedată.

4. Reclamanta a afirmat că, ulterior, la 12 septembrie 2014, fiica sa a încheiat, cu un comportament dolosiv și de rea-credință, un contract de vânzare-cumpărare cu cetățenii Olga Popova și Alexandr Lunga, având ca obiect apartamentul nr. 13, situat în or. Briceni, str. Ștefan cel Mare nr. 6, apartament ce îi aparținea reclamantei cu drept de proprietate și în care aceasta locuise.

5. Revenind în țară, reclamanta a aflat despre hotărârea Judecătoriei Briceni din 4 februarie 2014, prin care fusese declarată decedată. Prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, din 12 septembrie 2019, această hotărâre a fost anulată, iar copia a fost remisă Serviciului Stare Civilă Briceni pentru radierea înregistrării decedului.

6. Reclamanta a cerut declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 6973 din 12 septembrie 2014, susținând că fiica sa și soțul acesteia, prin comportament viclean și cu rea-credință, au obținut declararea sa ca decedată și au înstrăinat apartamentul pe baza certificatului de moștenitor, lipsind-o de locuință. Problema bunei sau relei-credințe a cumpărătorilor urmează a fi stabilită de instanță, însă actul juridic trebuie declarat nul, iar părțile să restituie tot ceea ce au primit în temeiul acestuia.

7. Reclamanta a precizat că, prin aceste acțiuni ilegale, i-a fost cauzat un prejudiciu moral constând în suferințe psihice, sentimente de rușine, umilință și

frustrare, pe care îl evaluează la suma de 50 000 lei. Totodată, pentru apărarea drepturilor sale, a fost nevoită să angajeze un avocat, căruia i-a achitat suma de 4 000 lei cu titlu de onorariu.

8. Reclamanta a solicitat declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 6973 din 12 septembrie 2014, încheiat între Anna Statnaia, în calitate de vânzător, și Olga Popova și Alexandr Lunga, în calitate de cumpărători, având ca obiect apartamentul nr. 13, situat în or. Briceni, str. Ștefan cel Mare nr. 6. De asemenea, a solicitat încasarea, în mod solidar, de la părțile Anna Statnaia, Olga Popova și Alexandr Lunga, a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4 000 lei.

9. Prin hotărârea din 25 mai 2020, Judecătoria Edineț, sediul Central, a admis parțial acțiunea depusă de Alla Burlaca.

10. Prin decizia din 22 octombrie 2020, Curtea de Apel Bălți a casat hotărârea Judecătoriei Edineț din 25 mai 2020 și a trimis cauza la rejudecare.

11. La 3 martie 2021, Alla Burlaca, reprezentată de avocatul Istrati Vasile, a depus cerere de completare a acțiunii, invocând suplimentar faptul că Annei Statnaia i-a fost eliberat certificatul de moștenitor nr. 6845 din 8 septembrie 2014. Ulterior, hotărârea Judecătoriei Briceni, prin care reclamanta fusese declarată decedată, a fost anulată.

12. Reclamanta a menționat că a depus cerere către biroul notarului Aliona Guzun, solicitând retragerea certificatelor de moștenitor nr. 6845 și 6846 din 8 septembrie 2014. Prin răspunsul primit, i s-a comunicat că retragerea nu este posibilă, întrucât legea nu are efect retroactiv.

13. A solicitat anularea certificatelor de moștenitor nr. 6845 și 6846 din 8 septembrie 2014, precum și încasarea de la părțile Anna Statnaia, Olga Popova și Alexandr Lunga a sumei de 13 600 lei reprezentând chiria și a sumei de 408 lei reprezentând taxa de stat.

14. Prin încheierea din 3 martie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central a fost atras, în proces, în calitate de intervenient accesoriu notarul Aliona Guzun.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

15. Prin [hotărârea din 7 septembrie 2021, Judecătoria Edineț, sediul Central](#) a admis parțial acțiunea. A fost declarat nul absolut contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 13, bloc nr. 6, de pe str. Ștefan cel Mare, or. Briceni, încheiat la 12 septembrie 2014 între Anna Statnaia, ca vânzător, și Olga Popova și Alexandr Lunga, ca cumpărători, autentificat notarial sub nr. 6973, cu aducerea părților în pozițiile inițiale. În beneficiul Allei Burlaca s-au încasat în mod solidar de la Anna Statnaia, Olga Popova și Alexandr Lunga cheltuieli de judecată în sumă de 4 100 lei. Pretențiile Allei Burlaca împotriva Annei Statnaia, Olgăi Popova, lui Alexandr Lunga și a notarului intervenient accesoriu Aliona Guzun privind încasarea prejudiciului moral de 50 000 lei, anularea certificatelor de moștenitor nr. 6845 și 6846 din 8

septembrie 2014, încasarea sumei de 13 600 lei pentru chiria achitată și a taxei de stat de 408 lei, au fost respinse ca neîntemeiate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

16. La 15 septembrie 2021 Alexandr Lunga și Olga Popova a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia cu respingerea cererii de chemare în judecată.

17. La 16 septembrie 2021, Anna Statnii, reprezentată de avocatul Dragoș Chetragu a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu respingerea integrală a cererii de chemare în judecată.

18. La 6 octombrie 2021, Alla Burlaca, reprezentată de avocatul Vasile Istratii a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia în latura în care acțiunea a fost respinsă cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

19. Prin [decizia din 24 mai 2022, Curtea de Apel Bălți](#) a admis apelurile declarate de Alla Burlaca, Anna Statnaia, Olga Popova și Alexandr Lunga, a casat integral hotărârea Judecătorei Edineț din 7 septembrie 2021 și a emis o nouă hotărâre. Cererea Allei Burlaca a fost admisă parțial: s-au anulat certificatele de moștenitor nr. 6845 și nr. 6846 eliberate pe numele Annei Statnaia, iar aceasta a fost obligată să plătească 1 350 lei cheltuieli de judecată. Restul cererilor au fost respinse ca neîntemeiate.

20. Prin [decizia din 21 decembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție](#) a admis recursurile declarate de Anna Statnaia și Alla Burlaca, a casat decizia Curții de Apel Bălți din 24 mai 2022 și a trimis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

21. Prin [decizia din 16 martie 2023, Curtea de Apel Bălți](#) a respins apelul declarat de Alla Burlaca, reprezentată de avocatul Vasile Istratii, și a admis apelurile declarate de Alexandr Lunga, Olga Popova și Anna Statnii, reprezentată de avocatul Dragoș Chetragu. A fost casată parțial hotărârea Judecătorei Edineț din 7 septembrie 2021, în partea privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 13, str. Ștefan cel Mare nr. 6, or. Briceni, încheiat la 12 septembrie 2014, și încasarea cheltuielilor de judecată de 4 100 lei, s-a emis o nouă hotărâre prin care pretenția Allei Burlaca împotriva Annei Statnaia, Olgăi Popova și lui Alexandr Lunga a fost respinsă. În rest, hotărârea s-a menținut.

22. Instanța de apel a constatat că transmiterea dreptului de proprietate s-a făcut cu titlu oneros, iar nu s-au prezentat probe că dobânditorii știau sau trebuiau să știe că reclamanta era în viață.

23. Nu s-au constatat temeiuri de nulitate absolută: incapacitatea de a încheia acte juridice, vicii de consimțământ, cauză sau obiect ilicit, lipsa formei legale sau contrarietatea față de ordinea publică. Reclamanta și instanța de fond nu au indicat norme încălcate.

24. Dolul poate fi temei de anulare doar dacă eroarea determină încheierea actului. La momentul semnării, părțile au consimțit și au cunoscut condițiile contractului, iar Alla Burlaca nu era parte a contractului.

25. Instanța de apel nu a reținut că părții știau despre faptul că reclamanta era în viață, deoarece între 2008–2015 nu au comunicat, iar proprietarii actuali ai bunului nu au fost cunoscuți de reclamantă decât în 2019. Transferurile financiare ulterioare confirmă comunicarea reluată în 2015–2016. Alexandr Lunga, acționând pe baza procurii de la Anna Statnaia, nu putea ști că reclamanta era în viață. Contractul a fost încheiat legal, iar Anna Statnaia susține că intenția inițială a fost declararea persoanei dispărute, nu a decedatei.

26. Instanța de apel a reținut că din materialele cauzei se atestă că Anna Statnaia a depus personal cererea de declarare ca decedată. Procură din 24 iunie 2014 pentru Alexandr Lunga nu atestă acțiuni din partea lui până la acea dată. Pretenția Allei Burlaca privind nulitatea actului și cheltuielile de judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

27. Instanța a confirmat că prima instanță a stabilit corect că prejudiciul moral de 50 000 lei nu poate fi acordat, deoarece afectarea dreptului de proprietate nu constituie temei legal pentru despăgubiri morale. În baza art. 1422 și 2036 Cod civil, deposedarea reclamantei de apartament nu dă dreptul la repararea prejudiciului moral, iar prima instanță a respins corect cererea reclamantei privind prejudiciul moral.

28. În ceea ce privește certificatele de moștenitor nr. 6845 și 6846, reclamanta nu le-a prezentat instanței și nu a solicitat ridicarea actelor pentru verificare. Eliberarea certificatelor a fost legală, în baza actelor necesare și a hotărârii privind acceptarea succesiunii.

29. Instanța de apel a reținut că anularea hotărârii prin care reclamanta a fost declarată decedată nu atrage anularea actelor emise între timp. De asemenea, reclamanta deținea doar 1/3 din apartament și nu putea pretinde la întreg bunul.

30. Cererea privind suma de 13 600 lei pentru chirie a fost respinsă, deoarece nu a fost dovedită plata efectivă. Contractele de locațiune existente atestă doar posesia, nu și achitarea chiriei. Contractul de vânzare-cumpărare fiind valabil, nu există temei pentru încasarea sumei solicitate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

31. La 16 iunie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Alla Burlaca, reprezentată de avocatul Vasile Istratii a depus recurs împotriva deciziei din 16 martie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel

și parțial hotărârea instanței de fond cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

32. În argumentarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate anterior în instanțele ierarhic inferioare, a menționat că decizia instanței de apel este ilegală și pasibilă de a fi casată, invocând în acest sens prevederile art. 432 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă.

33. A precizat că Curtea de Apel Bălți nu a aplicat prevederile art. 195, art. 199, art. 216 alin. (1), art. 217 alin. (1), 219, 220, 222, 228 din Codul civil, redacția legii din anul 2002, dar a aplicat prevederile art. 169 din Codul civil în redacția actuală.

34. În drept, și-a întemeiat cererea de recurs în baza prevederilor art. 429-431, art. 432 alin. (2) lit. a), b), c), art. 445 lit. b) din Codul de procedură civilă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

35. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

36. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor”.

37. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).”

38. Art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.”

39. Art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.”

40. Art. 432 alin. (3) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea

ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

41. Art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

42. Cu referire la termenul de declarare a recursului, prevăzut la art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă sus-citat, instanța de recurs reține că Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 16 martie 2023 și a notificat-o participanților, la 15 mai 2023. Prin urmare, recursul declarat la 21 iunie 2023 a fost depus în termen.

43. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023.

44. Astfel, că procedura admisibilității recursului va consta în verificarea existenței unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433 din Codul de procedură civilă, în vigoare la momentul depunerii recursului, la caz, 21 iunie 2023.

45. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu existența circumstanțelor prevăzute de art. 432 alin. (3) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023), constată că instanța de apel nu a comis asemenea încălcări. Mai mult, recurenta nu a indicat în mod concret încălcări de ordin procedural care ar putea influența soluția pronunțată de instanța de apel.

46. Din conținutul recursului rezultă că drept temei de declarare a fost invocat, în mod general, art. 432 din Codul de procedură civilă, recurenta susținând aplicarea eronată a legii și aprecierea arbitrară a probelor, invocând totodată încălcarea dreptului la un proces echitabil.

47. Totuși, motivele de casare formulate exprimă, în esență, doar dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Bălți, fără a releva interpretarea greșită a normelor de drept material sau procedural. Recursul conține obiecții similare celor invocate anterior în apel și în fața instanței de fond, care au fost analizate și apreciate în mod corespunzător de instanța de apel.

48. Potrivit art. 432 din Codul de procedură civilă, recursul trebuie să cuprindă o motivare clară și concretă a criticilor de natură a evidenția netemeinicia hotărârii atacate, prin indicarea expresă a normelor legale pretins încălcate și a erorilor imputate instanței de apel. Simpla trimitere la dispoziții legale, fără o argumentare minimă în fapt și în drept, nu constituie motiv de recurs, iar examinarea unor asemenea critici ar echivala cu substituirea instanței de recurs în rolul autorului recursului.

49. De asemenea, Completul de judecată subliniază că admisibilitatea recursului trebuie apreciată și prin prisma funcției sale fundamentale, care constă în asigurarea aplicării și interpretării unitare a legii.

50. În consecință, completul constată că recursul declarat nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023). Soluția Curții de Apel Bălți a fost emisă cu respectarea prevederilor legale, în baza unei cercetări complete, obiective și nepărtinitoare a probelor administrate.

51. Dezacordul recurentei cu soluția instanței de apel nu poate constitui temei de casare, întrucât recursul are caracter devolutiv limitat la probleme de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia în fapt.

52. Potrivit art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în lipsa unor motive de casare legale, recursul se declară inadmisibil prin încheiere irevocabilă, care se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

53. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Alla Burlaca, reprezentată de avocatul Vasile Istratii, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

54. În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, art. 440 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de Alla Burlaca, reprezentată de avocatul Vasile Istratii, împotriva deciziei din 16 martie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Oxana Parfeni

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat